

Gramàtica

Slovesa III.třídý

Do této třídý patří slovesa zakončena na -ir. Časují se podle vzoru dormir /spát/:

dormo	dormim
dorms	dormiu
dorm	dormen

Některá slovesa této třídý rozšiřují kmen o slabiku -eix ve všech osobách singuláru a v třetí osobě plurálu. Časují se jako sloveso servir /sloužit, obsloužit/:

serveixo	servim
serveixes	serviu
serveix	serveixen

Z nepravidelností uvádíme v této lekci časování sloves venir, tenir a slovesa sortir, které mění přízvuknou kmenovou samohlásku o v u ve všech osobách singuláru a v třetí osobě plurálu.

VENIR /jít, přijít/

vinc	venim
véns	veniu
ve	venen

TENIR /mít/

tinc	tenim
tens	teniu
té	tenen

SORTIR /vycházet, vyjíždět/

surto	sortim
surts	sortiu
surt	surten

/jako sortir se časují slovesa: cosir /šít/, collir /sbírat/, tossir /kašlat/, escopir /plivnout/

15 Completa el text amb els verbs *dir-se, ser, tenir, viure i parlar*. Després digues si les afirmacions són veritables (V) o falses (F).

La família de la Marta

Aquests d'aquí _____ (1) els meus avis. _____ (2) Joan i Lluïsa. L'avi _____ (3) de Seròs, un poble a prop de Lleida, i _____ (4) 78 anys. L'àvia _____ (5) de Terrassa i _____ (6) 75 anys. Els meus avis _____ (7) a Terrassa i _____ (8) quatre fills: la M. Antònia, la meua mare, la M. Lluïsa, en Santi i l'Albert.

Aquesta _____ (9) la meua tieta M. Lluïsa i aquest _____ (10) el seu home, en José María. El meu oncle no _____ (11) català. _____ (12) d'Àvila i _____ (13) uns 56 anys. La meua tieta _____ (14) més jove que el meu oncle. _____ (15) 3 fills que _____ (16) Diego, David i Jordi. Els meus cosins _____ (17) 24 anys el gran, 21 anys el mitjà i 15 anys el petit i _____ (18) espanyol entre ells. _____ (19) a Madrid i els agrada venir a Catalunya. Quan són a Catalunya _____ (20) una mica català.

Aquell _____ (21) el meu oncle Santi. La seva dona _____ (22) Alícia i _____ (23) de Barcelona. El Santi i l'Alícia _____ (24) dos fills que _____ (25) en Manel i en Lluís. _____ (26) 11 i 9 anys. _____ (27) a Sabadell.

Aquest _____ (28) el meu oncle. _____ (29) Albert. _____ (30) 38 anys i _____ (31) a Barcelona. _____ (32) traductor i li agrada viatjar. _____ (33) català, espanyol, francès, anglès i italià. _____ (34) solter.

Els meus pares _____ (35) aquells d'allà. El meu pare _____ (36) Pep i la meua mare, M. Antònia. _____ (37) de Terrassa i _____ (38) gairebé 50 anys. _____ (39) professors i també els agrada viatjar.

Aquest _____ (40) el meu germà, en Joan. _____ (41) 22 anys i _____ (42) a Terrassa amb tres amics. I jo _____ (43) aquesta. Oi que _____ (44) maca? _____ (45) Marta, _____ (46) 17 anys i _____ (47) amb els meus pares. Els meus pares i jo _____ (48) a Terrassa, molt a prop de casa dels meus avis.

12. La Tina s'avorreix

LA FAMOSA ARTISTA TINA VISITA EL SEU PSIQUIATRE

- TINA— Doctor, **patelxo** tant últimament!
- DOCTOR— I doncs?
- TINA— **M'avorreixo** tot el dia. Res no em **diverteix**.
- DOCTOR— Però la seva feina, el seu públic... **Llegeixo** crítiques excel·lents...
- TINA— Sí, doctor, tothom m'**aplaudeix**, el meu públic m'estima, però jo **preferixo** les seves paraules.
- DOCTOR— Gràcies, però...
- TINA— Em poso nerviosa i **discuteixo** amb tothom.
- DOCTOR— Ja **dorm**?
- TINA— **Dormo**, menjo, **segueixo** tots els seus consells, però no em trobo bé, doctor.
- DOCTOR— No es preocupi. A poc a poc trobarem la solució.
- TINA— Moltes gràcies, doctor. Ja em **sentó** millor.
- DOCTOR— Senyora, fins la setmana vinent.

1

Llegeix el text i completa les frases amb la paraula o paraules adequades:

- El metge diu a la Tina que trobaran la solució **de mica en mica**
ràpidament **de mica en mica**
- La Tina es troba **bé**
bé **malament**
- Després de visitar el doctor se sent **millor**
millor **pitjor**
- La Tina discuteix amb **el seu públic**
el seu públic **tothom**
- La Tina visitarà el doctor **la setmana passada**
la setmana passada **la setmana vinent**
- La Tina dorm **molt**
molt **poc**
- Les crítiques al treball de la Tina són **pèssimes**
pèssimes **excel·lents**

Present d'indicatiu (3a conj.)

	dormir	servir
ara, sempre, mentre...		
jo	dormo	serveix
tu	dorms	serveixes
ell/ella/vostè	dorm	serveix
nosaltres	dormim	servim
vosaltres	dormiu	serviu
ells/elles/vostès	dormen	serveixen

La majoria de verbs de la 3a conjugació es conjuguen amb l'increment **-eix** com **servir**. Es conjuguen com **dormir**: sentir, morir, bullir, collir, sortir, cosir, escopir, obrir, omplir...

2

L'infinitiu de **pateixo** és **patir**. Escriu l'infinitiu dels verbs en negreta del text de la pàgina 85:

pateixo	patir		
m'avorreixo	avorrir-se		

3

Completa el text amb la forma adequada del verb entre parèntesis:

La Tina és una dona que (patir) _____ i
 (deprimir-se) _____ fàcilment perquè (avorrir-se)
 _____. Nosaltres som grans admiradors i la (seguir)
 _____ pertot arreu on actua i (llegir) _____ totes
 les entrevistes que li fan. Sempre li (repetir) _____ que és una
 gran artista però no (atrevir-se) _____ a contradir-la
 perquè té un caràcter molt difícil.

4

Escriu el pronom (jo, tu, ell, nosaltres, vosaltres, ells) adequat als espais buits:

- **Tu** no sents res quan dorms.
- dorm profundament i no sent res.
- collim patates i les bullim amb aigua i sal.
- omple l'olla d'aigua i bull les verdures.
- obre la porta i surt corrent.
- cull el botó i el cus a la camisa.
- obres l'ampolla i l'omples de vi.
- obro l'ampolla i l'omple d'aigua.
- colliu els botons i els cosiu a la camisa.

5

Completa les frases amb la forma adequada dels verbs entre parèntesis:

- Cada vegada que jo (obrir) **obro** el diari hi ha alguna notícia sobre la Tina. Les (llegir) totes perquè (seguir) tot el que fa.
- La Tina es posa molt nerviosa abans d'un espectacle: no (dormir) , (conduir) molt malament i (discutir) amb tothom.
- Tu i el Pere (sortir) sempre els últims dels espectacles de la Tina perquè (aplaudir) molt; després, (dormir) contents.
- Tu (omplir) el got de vi a la salut de la Tina cada dia; (sentir) molts comentaris sobre els seus espectacles, però no (llegir) mai cap crítica.
- El Toni i la Carme (preferir) no parlar de la Tina; quan (obrir) el tema, (repetir) que és l'última vegada que en parlen.

OBSERVACIÓ INICIAL

Totes les O que hi ha en síl.laba àtona (o no accentuada) es pronuncien U. Així,

orella	es pronunciarà	"urella"
carboner	es pronunciarà	"carbuné"
busco	es pronunciarà	"buscu"
coincideixo	es pronunciarà	"cuicideixu"

Per tant, un **puntet** (un punt petit) i un **pontet** (un pont petit) sonaran exactament igual.

E 1 *Senyala la vocal tònica o accentuada d'aquestes paraules:*

orgella	tovalloia	sorra	cargol	gos
forquilla	colònia	coixí	ocell	llop
xocolata	escopeta	cosa	moto	content
mocador	mitjó	forat	ràdio	cançó
got	rodona	color	pot	dolent

E 2 *Classifica aquestes paraules de l'exercici anterior en dues columnes:*

- a.- paraules que tenen una O subratllada
- b.- Paraules que tenen una O que no has subratllat

Present d'indicatiu

ara,
sempre,
mentre,
...

	conèixer
jo	conec
tu	coneixes
ell/ella/vostè	coneix
nosaltres	coneixem
vosaltres	coneixeu
ells/elles/vostès	coneixen

8

Omple els espais buits amb la forma adequada del verb conèixer:

- Té prop de vuitanta anys i **coneix** tothom.
- Esteu segurs que no aquestes noies?
- Diuen que no els amics del Rafel.
- Aquella noia es diu Júlia i jo la de fa molts anys.
- La Neus les germanes del Rafel perquè es troben a la perruqueria.
- la Maria? Tens el seu número de telèfon?
- La Clara i jo uns nois molt antipàtics que viuen a la vora d'aquí.

Present d'indicatiu

		voler	poder
ara, sempre, mentre, ...	jo	vull	puc
	tu	vols	pots
	ell/ella/vostè	vol	pot
	nosaltres	volem	podem
	vosaltres	voleu	podeu
	ells/elles/vostès	volen	poden

Llegeix els diàlegs i omple els espais buits amb la forma verbal adequada:

Marta, vols venir al Tibidabo?

Quan?

Dissabte a la tarda.

No puc. Vaig a Sant Cugat.

El Rafel pregunta a la Marta si _____ anar al Tibidabo però ella respon que no _____ perquè _____ a Sant Cugat.

Jordi, voleu venir al Tibidabo, tu i la Júlia?

Quan?

Dissabte a la tarda.

No podem. Anem al teatre.

El Rafel pregunta al Jordi si ell i la Júlia _____ anar al Tibidabo però ells responen que no _____ perquè _____ al teatre.

Avui dissabte, jo _____ sol al Tibidabo perquè la Marta, la Júlia i el Jordi no _____ venir.